

4. புருஷ ஸ்க்தம்

தச்ச₂ம் யோ ரா வ்ருணீமஹே | கா₃தும் யக்₃ஞாய |

கா₃தும் யக்₃ஞபதயே |

தை₃வீ: ஸ்வஸ்திரஸ்துன: | ஸ்வஸ்திர் மானுஷ்யேப்₄ய: |

ஊர்த்₄வம் ஜிகா₃து பே₄ஷஜம் | ஸந்நோ அஸ்து த்₃விபதே₃ |

ஸம் சதுஷ்பதே₃ |

ஓம் ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: ||

ஸஹஸ்ரஸீர்ஷா புருஷ: ஸஹஸ்ராஶுஸ் ஸஹரபாத் |

ஸ பூ₄மிம் விஷ் தோ வ்ருத்வா | அத்யதிஷ்ட₂-த்₃த₃ஸாங் குலம் |

புருஷ ஏவேத₃ ஸர்வம் | யத்₃பூ₄தம் யச்ச₄ப₄வ்யம் |

உதாம்ருதத்வ-ஸ்யேஸான: | யத்₃ந்நேனா திரோஹதி |

ஏதாவானஸ்ய மஹிமா | அதோ ஜ்யாயாஸ்ச₄பூருஷ: |

பாதோ₃ஸ்ய விஷ் ரா பூ₄தானி | த்ரிபாத₃ஸ்யா-ம்ருதந்தி₃வி |

த்ரிபாதூ₃ர்த்₃வ உதை₃த் புருஷ: || 1 ||

பாதோ₃ஸ்யேஹா-ஸ்ப₄வந் புன: | ததோ விஷ்வங் வ்யக்ராமத் |

ஸா ஸநாநஸானே அபி₄ | தஸ்மாத்த₃ விராட₃ஜாயத |

விராஜோ அதி₄பூருஷ: | ஸ ஜாதோ அத்யரிச்யத |

பஸ் ரத்₃பூ₄மிமதோ₂புர: || 2 ||

யத் புருஷேண ஹவிஷா | தே₃வா யஜ்ஞ-மதன்வத |

வஸந்தோ அஸ்யா-ஸீதா₃ஜ்யம் | க்₃ரீஷ்டம் இத்₃த்₄மஸ்-ஸரத்₃த்₄வி: |

ஸப்தாஸ்-யாஸன் பரித₄ய: | த்ரிஸ்-ஸப்த ஸமித₄: க்ருதா: |

தே₃வா யத்₃யஜ்ஞந்-தன்வானா: | அப₃த்₄னன் புருஷம் ப₃ஸாம் |

தம் யக்₃னும் ப₃ர்ஹிஷி ப்ரௌகஷன் |

புருஷந் ஜாதமக்₃ரத: || 3 ||

தேந தே₃வா அயஜந்த | ஸாத்₃த்₄யா ருஷயஸ்ச யே |

தஸ்மாத்₃யக்₃னாத்₂ ஸர்வஹ்₃த: | ஸம்ப்₄ருதம் ப்ருஷதா₃ஜ்யம் |

ப₃ஸூ₃ஸ்தா₃ஸ்சக்ரே வாயவ்யான் | ஆரண்யான்

க்₃ராம்ப்யாஸ்ச யே | தஸ்மாத்₃-யக்₃னாத்₂ ஸர்வஹ்₃த: |

ருசஸ்-ஸாமாணி ஜக்₃னூரே | ச₂ந்தா₃ஸி ஜக்₃னூரே தஸ்மாத் |

யஜ்ஸ்தஸ்மா த₃ஜாயத || 4 ||

தஸ்மா த₃ஸ்வா அஜாயந்த | யே கே சோப₄யாத₃த: |

கா₃வோ ஹ ஜக்₃னூரே தஸ்மாத் | தஸ்மாஜ்ஜாதா அஜாவய: |

யத் புருஷம் வ்யத₃து₄: | கதீதா₄ வ்யகல்பயன் |

முக₂ங் கிமஸ்ய கௌ பரஹ் | காஷுரு பாதா₃வுச்யேதே |

ப்₃ராஹ்மணோஸ்ய முக₂மாஸீத் | பா₃ஹ் ராஜன்ய: க்ருத: || 5 ||

ஊரு தத₃ஸ்ய யத்₃வைஸ்ய: | பத்₃ப்₄யாஸூ₃ரோ அஜாயத: |

சந்த்₃ரமா மனஸோ ஜாத: | சக்ஷாஸ்-ஸர்யோ அஜாயத |

முகா₂திந்த்₃ரஸ்சாக்₃னிஸ்ச | ப்ராணாத்₃ வாயுர ஜாயத |

நாப்₄யா ஆஸீ₃நந்தரிகூ₄ம் | ஸீர்ஷ்ணோ த்₃யெளஸ்
 ஸமவர்த்தத | ப₃த்₃ப்₄யாம் பூ₄மிர் தீ₃ ஸ₃ ஸ்-ஸ் ரோத்ராத் |
 ததா₂ லோகா₃ அகல்பயன் || 6 ||

வேதா₃ஹமேதம் புருஷம் மஹாந்தம் | ஆதி₃த்ய வர்ணந்
 தமஸஸ்து பா₄ரே | ஸர்வாணி ரூபாணி விசித்ய தீ₄ர: |
 நாமானி க்ருத்வாபி₄வத₃ன் யதா₃ஸ்தே | தா₄தா புரஸ்தா-
 த்₃யமுதா₃ ஜஹார | ஸ₃க்ர: ப்ரவித்₃வாந்-ப்ரதி₃ ஸ₃ ஸ்-சதஸ்ர: |
 தமேவம் வித்₃வா-நம்ருத இஹ ப₄வதி |

நான்ய: பந்தா₂ அயனாய வித்₃யதே | யக்₃ளுன யக்₃ளு-மயஜந்த
 தே₃வா: | தானி த₄ர்மாணி ப்ரத₂மாந் யாஸன் |
 தே ஹ நாகம் மஹிமானஸ் ஸசந்தே |
 யத்ர பூர்வே ஸாத்₃த்₄யாஸ்-ஸந்தி தே₃வா: || 7 ||

அத்₃ப்₃யஸ்-ஸம்பூ₃த: ப்ருதீ₂வ்யை ரஸாச்ச | விஸ்வ கர்மண: |
 ஸமவர்த்ததாதி₄ | தஸ்ய த்வஷ்டா வித₃த₄த்₃ரூபமேதி |
 தத்₃புருஷஸ்ய விஸ்வ மாஜானமக்₃ரே | வேதா₃ஹமேதம்
 புருஷம் மஹாந்தம் | ஆதி₃த்ய வர்ணம் தமஸ: பரஸ்தாத் |
 தமேவம் வித்₃வா-நம்ருத இஹ பவதி | நான்ய: பந்தா₂
 வித்₃யதே-யனாய | ப்ரஜாபதிஸ் சரதி க₃ர்₃பே₃ அந்த: |
 அஜாயமானோ ப₃ஹூ₃தா₄ விஜாயதே | தஸ்ய தீ₄ரா: பரிஜானந்தி |

யோனிம் | மரீசீனாம் பத₃மிச்ச₂ந்தி வேத₄ஸ: ||

யோ தே₃ வேப்₄ய ஆதபதி | யோ தே₃வானாம் புரோஹித: |

பூர்வோ யோ தே₃வேப்₄யோ ஜாத: | நமோ ருசாய

ப்₃ராஹ்மயே | ருசம் ப்₃ராஹ்மஞ் ஜனயந்த: | தே₃வா அக்₃ரே

தத₃ப்₃ருவன் | யஸ்த்வைவம் ப்₃ராஹ்மணோ வித்₃யாத் |

தஸ்ய தே₃வா அஸந்வஸே ||

ஹரீஸ்ச தே லக்ஷ்மீஸ்ச பத்ந்யௌ | அஹோராத்ரே பார்ஸ்வே |

நக்ஷத்ராணி ரூபம் | அஸ்வினௌ வ்யாத்தம் |

இஷ்டம் மனிஷாண | அமும் மனிஷாண |

ஸர்வம் மனிஷாண ||

தச்ச₂ம் யோ ரா வ்ருணீமஹே | கா₃தும் யக்₃ஞாய |

கா₃தும் யக்₃ஞபதயே |

தை₃வீ: ஸ்வஸ்திரஸ்துன: | ஸ்வஸ்திர் மானுஷ்யேப்₄ய: |

ஊர்த₄வம் ஜிகா₃து பே₄ஷஜம் | ஸந்நோ அஸ்து த்₃விபதே₃ |

ஸம் சதுஷ்பதே₃ |

ஓம் ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: ||